

- a) Bütçe teklifini hazırlar,
- b) Genel Sekreterlikçe yapılan masraf tekliflerini inceler ve karar verir,
- c) Genel Sekreterlikçe Yönetim Kuruluna danışılan hususları inceler ve karar verir,
- d) Elektroteknik Kurumu lâboratuvarlarının kuruluş ve çalışma esaslarını, 1. T. Ü. Elektrik Fakültesi ile birlikte tesbit eder,
- e) T.E.K. nun faaliyeti hakkında, Genel Kurul üyeliklerine toplantılarından en geç iki hafta evvel rapor verir, gerekli icraat hakkında teklifler yapar.

6 — Genel Sekreterlik :

Genel Sekreterlik T.E.K. nun icra organıdır ve I.T.U. Elektrik Fakültesi tarafından temin edilecek büroda çalışır. Ücretli bir genel sekreterin teklifi üzerine Yönetim Kurulunun kararlaştıracağı ücreti elemanlardan teşekkül eder. Genel sekreter, t.T.Ü. Elektrik Fakültesi öğretim üyeleri arasından Profesörler Kurulu tarafından seçilir. T.E.K. icraatını tanzim, idare, Yönetim Kurulu kararlarını tatbik, teknik komitelerin faaliyet icaplarını yerine getirme, her türlü muhabere, tamim, tebliğ ve yayın işlerini idare, C.E.I. ve yabancı E.T.K. ile irtibat tesis ve idame işleri ile, Türk Elektroteknik Kurumu

lâboratuvarının kuruluş ve çalışmalarından sorumludur.

7 — Teknik Komiteler :

Genel Kurulun kararı ile teşekkül eder. Üye sayısı Genel Kurulca tesbit edilir. Üyeler ücretsiz olarak çalışır. Komitelerin neşriyatı için yazarlara, yönetim kurulu kararı ile 1. T. Ü. Yayın Yönetmeliği gereğince telif ücreti verilebilir.

Bu komiteler kendi üyeleri arasında bir başkan ile bir raportör seçer. Bu komitelerin muhabere, baskı ve her türlü kırtasî işlemleri Genel Sekreterlikçe yapılır.

T.E.K. nun her tekmmk çalışmaları, yönetmelik, standardjzasyon gibi vesikalar bu komitelerce hazırlanır ve Genel Sekreterlik kanalı ile Genel Kurula, tasdik edilmek üzere, gönderilir.

8 — T.E.K. nun Gelirleri Şunlardır :

İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi bütçesinin madde mahsusuna konan her türlü giderler, Genel Kurul üyeliklerinin yapacakları bağışlar, yayın gelirleri, lâboratuvar gelirleri ve diğer bağışlar.

9 — Kurumun tahakkuk âmiri, genel sekreter ve İtâ âmiri Fakülte dekanıdır.

Harcamalar, t.T.Ü. de carî mevzuat dairesinde olur.

Neşriyat Encümenine Cevabım

Yazan :
Necati TÜRKKEİ
Y Müh -San Bak.

Dergimizin 1960 senesi Temmuz - Ağustos sayısının 44 üncü sayfasında yayınlanan yazıma Neşriyat Encümenimiz tarafından verilen cevabı dikkatle ve özel bir ilgi ile okudum. Evvelâ böyle bir notu hazırlayarak konu ile ilgili görüşlerini aksettirmek zahmetine katlanmalarından dolayı arkadaşlarıma bilhassa teşekkür etmek isterim. Ancak hemen belirtmeliyim ki, yapılan açıklama tenkit yazımızda işaret edilen hususlara ışık tutmaktan çok uzaktır. Hatta Neşriyat Encümenimizin bazı önemli gerçeklerin dışına çıkmak pahasına da olsa tutulan yolu mazur göstermeye çalışması üzüntümüzü daha da arttırmıştır.

Şimdi gelelim not hakkındaki görüşlerimize

Evvelâ Türkiye Elektrifikasyonu ile ilgili özel sayının hazırlanmasına karar verilmiş tarzını çok ilgi çekici bulduk Yapılan açıklamadan öğrendiğimize göre E. t. E İdaresinin üzerinde pek çok yanlış bulunan meşhur haritasından muayyen bir kısmının Odaya tahsis edilmesi üzerine; Neşriyat Encümenimize ilham geliyor ve bir özel sayının hazırlanmasına karar veriliyor Evvelâ konular, sonra da bu konularda bilgili kabul edilen arkadaşlar tespit ediliyor Bu arkadaşların seçilmesi içinde hangi esaslara göre hareket edildiği pek açıklanmakla beraber mezkûr özel sayının muhtevâsından kolaylıkla anlaşılacaktır. Yanılmıyorsak Neşriyat Encümenimizin kanaatmca —herhalde yukardaki ilhamın tesiri altında olacak— aradıkları arkadaşlar toplu bir halde E. 1. E. İdaresinde mevcuttur. Hem öylesine mevcuttur ki, önsözünden hu-

kukî konulara varıncaya kadar bütün yetkiler orada toplanmıştır

Maafih Neşriyat Encümenimiz E. 1. E İdaresi dışında kalan meslektaşlarımızı da tamamen unutmayarak 33 - 34 üncü sayının 48 inci sayfasında yaptığı ilânlarla onlara zayıfta olsa bir şans tanımıştır. Bu zayıf şans kıymetlendirmek başarısını gösteren (Neşriyat Encümenimiz bu başarıyı bir tesadüf eseri olarak mütalâa etmektedir.) arkadaşımız Hüseyim Tekneli ne kadar tebrik etsek azdır

Genel olarak elemanları elektrik santral ve şebekelerinin İnşa tesis ve İşletme tecrübesinden mahrum bulunan bir İdareye bu kadar geniş yetkiler tanınmasına doğrusu hayret etmekteyiz Çünkü yalnız plânlama ve proje yapmakla değil aynı zamanda bulunduğumuzu unutmamak lâzımdır Şimdi gelelim Neşriyat Encümenimizin tutulan bu yolu izah için ortaya attığı yeni kriteriyuma

«Türkiye'de bu mevzu ile meşgul en eski müessese olan, geniş arşivleri bulunan ve esas vazifesi bu mevzularla meşgul olmak olan böyle bir müesseseden gayri bir yerden bu malûmatın alınmayacağı sizlerce de kabul olunur zannındayız» deniliyor

Gerçekleri bu kriteriyumun çerçevesine nasıl sığdırabiliriz?

Bir defa bu konuda Türkiye'nin en eski Müessesesi E 1 E idaresi değildir. Çünkü bu İdare 1935 senesinde kurulmuştur. Acaba bu tarihten ev-

vel memleketimizde elektrik yok mu idi? Hatırladığımızı göre, 1902 senesindenberi yurdumuzun muhtelif yerlerinde elektrik santralleri ve şebekeleri kurulmaktadır. Acaba bunlar plânsız projeler mi yapılmıyordu? Neşriyat Encümeni arşivlerdeki projeleri incelerse, (kendilerine hemen hatırlatalım ki bu projelerin çok geniş telâkki ettikleri E 1 E arşivlerinde bulamayacaklardır.) Yapılan hesapların ve projelerin bugünkülerden pek farklı olmadığını görecektir. Hattâ diyebiliriz ki, E. 1. E. İdâresinin kuruluş tarihi olan 1935 senesine kadar düzinelerce proje yapmış ve projeleri tatbik edilmiş birçok meslekdaşlarımız bugün odamız camiası arasındadır. Bunlar arasında 1932 senesinde «L'Industrie Electrique Et Les Ressources Motrices De La Turquie» adında bir eser vermiş olanlar bile vardır. Aramızda görmekle iftihar ettiğimiz bu ağabeylerimiz bugün de aynı enerji ile memleket elektrifikasyonuna hizmet etmektedirler. Bu gerçekleri hatırlatırken meşhur-«önsöz» ün kulaklarının çınladığını duyar gibi oluyoruz.

Hemen işaret edelim ki, elektrifikasyon işlerinde Türkiye'nin en eski Müessesesi Nafia Bakanlığıdır. Nafia Bakanlığında daha Osmanlı İmparatorluğu zamanındanberi yürütülen bu hizmet şimdi Sanayi Bakanlığınca tedvir edilmektedir.

Türkiye'nin, Elektrifikasyon yönünden en geniş ve zengin arşivinin de Sanayi Bakanlığına bağlı Enerji Dairesinde bulunduğu herkesin bildiği bir hakikattir. Memleketimizde bugüne kadar yapılan bütün elektrik tesislerinin hertürlü etüdleriyle ilgili raporları ve projeleri toplu bir halde orada bulunur.

Yine bu cümleden olmak üzere, memleketimizde bu konularda incelemeler yapmış olan ecnebi mütehasıs veya firmaların tanzim ettiği raporlar da yine bu arşivlerde mevcuttur. Zira Yerli, Yabancı her türlü Mütehasısın hazırladığı raporların tetkik ve kıymetlendirildiği ve neticelere bağlandığı yetkili merci Nafia Bakanlığı veya Sanayi Bakanlığı olmuştur. Belediyeler ve iller Bankası çok kere eski projelerin birer kopyasını çıkartmak üzere bu arşivlere müracaat ederler. Hattâ Neşriyat Encümenine şu gerçeği hatırlatım ki, E 1 E İdâresinin mahdud sayıdaki muntazam neşriyatından biri olan İstatistik Yılığındaki bazı malûmat da yine bu arşivlerden çıkarılmıştır.

Şimdi gelelim plânlama konusuna, Biz E 1 E İdâresi tarafından hazırlanan herhangi bir plânlamanın tatbikat sahasına İntikal ettiğini hatırlamıyoruz. Hattâ Etibank'a bağlı Enerji Etüd ve Tesis Şubesinin kurulmadığı yıllarda dahi E 1 E İdâresi projelerinin tatbik edilmediğini veya edilemediğini görmekteyiz. Bir misal olarak Çatalağzı projelerini belirtebiliriz. E. 1 E İdâresi tarafından hazırlanan proje sırf o havali için düşünülmüş ve hatırladığımızı göre üniteler 10 MIV. olarak derpiş edilmişti. Ancak projeler Etibank'a intikal ettikten sonra vakit geçirilmeden yeni bir şube ihdas edilerek bu projelerin bir incelemeye tabi tutulduğunu esaslarının tamamen değiştirildiğini ve bu arada ünite takatlarının da 20 MW ta çıkarıldığını görüyoruz.

1950 - 1957 devresinde Etibank tarafından yapılan ve büyük yekûn tutan işlerin plânlamasını tamamen Etibank camiasına maletmek herhalde daha doğru olur kanaatindeyiz.

Bugüne kadar E. 1. E. İdâresinin Türkiye plânlaması hakkında şumullü bir etüd yaptığını da bilmiyoruz. Bu konuda da yine en kıymetli eseri Etibank 1957 senesinde çıkarttığı «Plân D'Electrication De La Turquie» adlı raporla vermiş ve büyük bir boşluğu doldurmuştur.

İller Bankası da E 1 E İdâresinden kendisine İntikal eden ekseri projeleri bazılarında voltaj kademisine varıncaya kadar esaslı şekilde tadil etmek mecburiyetinde kalmıştır. Son zamanlarda iller Bankası Plânlama ve proje işlerine büyük bir önem atfetmiş ve bu maksat için ayrı bir şube bile ihdas etmiştir.

Bununla beraber son senelerde E 1 E İdâresinin Plânlama mevzuunda bazı çalışmalar yaptığını hatırlamaktayız. Bu çalışmalar sonunda hazırlanan plân ve projelerin yetkili mercilere tetkik ve tasdik ettirilmeden tatbik edilmek üzere Etibank'a gönderildiği ve çoğunun mukaveleye bağlandığı bir vaki'dir. İtalyan Kredisinden Tosya'ya, Konya'ya 154 kV. lık hat çekmeler, Yunanistan'a elektrik enerjisi transfer etmek maksadıyla kurulması emredilen tesisler bu plânlamanın şaheser örneklerinden olduğu hatırlanırsa yapılan bu plânlamanın teknik mi yoksa politik mi olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Esasen şu ciheti bilhassa belirtmek lâzımdır ki E 1 E İdâresini tenkit etmek asla hatırıımızdan geçmez. Esasen hem konumuz bu değildir, hem de bu İdârenin İstatistik Servisi ve su rasadları servisi kanallile elektrifikasyonumuza yaptığı hizmetleri her zaman takdir edenlerdeniz. Ancak ortaya atılan kriteriyumun bazı noktalarına cevap verebilmek için yukardaki gerçekleri Neşriyat Encümeninin dikkat nazarına sunmaktada büyük fayda mülâhaza etmekteyiz.

Neşriyat Encümeninin bu konudaki tutumunun ne kadar yanlış olduğuna bir misal daha vereceğiz. Türkiye Elektrifikasyonu sayısından İller Bankasından tek bir yazı yok. Niçin? O İller Bankası ki, senelerdenberi birçok kasabalarımızı elektrige kavuştursun, plânlama safhasından geniş bir teknik eleman kadrosu bulundursun, geniş arşivleri olsun ve fakat Türkiye Elektrifikasyonu konusunda kendisine bir tek sayfa bile ayrılmamış.

Notun DSİ ile ilgili kısmı da tatminkâr değildir. Barajlar Dairesi DSİ'nin sadece bir cüzidir, ve tesisler yapar. Meselâ bunun haricinde Neşriyat Encümeninin müracaat edebileceği bir Etüd ve Plân Dairesi vardır. Zannederiz ki memleketimizin hidrolik enerji kaynakları hakkında E 1 E. arşivlerinden almamıyacak birçok kıymetli malûmatı burada bulmak mümkündür. Keban ve diğer enerji kaynaklarıyla ilgili etüd ve plânlama raporları da yine burada mevcuttur.

Haritaya gelince, haritanın sağ alt köşesinde E 1 E rumuzu vardır ama intişar ettiği derginin üzerinde de Elektrik Mühendisliği Mecmuası yazılıdır. Bu itibarla harita da ifade bulan fikirlerin Türkiye plânlaması bakımından nihâî bir şekil olmadığının hasıl olacak tereddütleri silmek bakımından bilhassa tasrih edilmesi gerekirdi.

Kanaatımızca Neşriyat Encümeninin kendisine tevdi edilen her türlü dokümanı haritalar da dahil olmak üzere yayınlamadan evvel yazılarda olduğu gibi esaslı bir şekilde eleştirmesi lâzım gelir.

Notun son paragrafında ileri sürülen fikirlere de iştirak etmiyoruz. Aslında elektrik işlerinin tedvin bakımından memleketimizdeki mevzuat gayet mükemmeldir. Şayet bazı aksaklıklar veya sürtünmeler oluyorsa bunun tek sebebi doğrudan doğruya bazı idarecilerin teşkilât kanunları üzerine piramit kurmaya çalışmalarından ileri gelmektedir. Yoksa TEK kanunu yalnız başına meseleyi halletmekten çok uzaktır. Bugün dünya memleketlerine bir göz atarsak, elektrik enerjisinin en başanlı bir şekilde sevk ve idare edildiği ve tarifelerin en ucuz olduğu- İskandinav memleketleri, İsviçre,

Almanya, Amerika gibi memleketlerde elektrik mevzuatı ana hatları itibarile bizdekine çok benzermektedir.

Netice olarak, şu hususa işaret etmek isteriz ki; Odamızın bİnİbİr fedakârlıkla çıkardığı Dergimiz muayyen müessese veya İdarelerin propagandalarını yapacakları bir platform olmamalıdır. Neşriyat Encümenimizin böyle özel bir sayıyı çıkarmaktaki esas maksadı Türkiye Elektrifikasyonu hakkındaki gerçekleri toplu bir halde vermek olmalıdır. Bugün birçok müesseselerimiz geniş kadrolarile plânlama, proje ve tesis yapırlarken, sadece bir müşavir durumunda bulunan ve daha ziyade akademik metodlarla çalışan diğİr bir müessesemize büyük öncelik verilmesini ve mezcûr sayının muayyen bir

idareye ait bir broşür şekline sokulmasını hoş karşılamıyoruz.

Kanaatımızca Neşriyat Encümenimiz İleri sürdüğü bu fikirlerde ya yanılmaktadır yada yanlış anlaşılabilir tarzda bir neşriyatda bulunmuştur. Birinci ihtimal doğru ise Dergimizin memleketimiz çapında başarılı bir neşriyat olarak idamesİnİfleki büyük hisselerini her zaman takdir etmekle beraber tutulan yolu mazur göstermeleri bizleri çok üzer ikinci ihtimal doğru ise bunu gidermenin en kestirme ve en makul yolu tereddüt uyandırabilecek her türlü tesirlerden uzak memleket elektrifikasyonunun gerçek manzarasını veren yeni bir özel sayının hazırlanmasıdır.

Neşriyat Encümeni'nin Notu:

İVİeslekdaşınızın bu cevabına karşı yeni bir çözümümüz yoktur. Konu ile yakından İlgİlenen diğİr meslekdaşlarımız esasen durumu bilmekte-

dirler. 35 - 36. sayı hakkındaki mUsbet kararı Odamız 6. Umumî Heyeti zaten vermiştir. Biz bu konuyu burada kapıyoruz.

H A B E R L E R :

T E B L İ Ğ

Sanayi Bakanlığından :

22/1/1960 tarihli ve 4/12644 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan ve 18/6/1960 tarihinde yürürlüğe giren «yan mamul elektrolitik bakır», «sert çekilmiş som. elektrolitik bakır tel» ve «örğüllü bakır İletken > standartlarına aykın olarak bulunan mamuller, kararnamenin 3 üncü maddesine göre beyana tabi tutulmuştur. Bu mamullerin, 4 Aralık 1959 tarihli ve 10372 sayılı Resmî Gazete ile yayınlanan «Türk Standartlarının Tatbiki Hakkındaki Nizamname» nin 4 üncü maddesine istinaden aşağıdaki esaslar dahilinde tasfiyesi uygun bulunmuştur :

1 — Elde mevcut standarda aykırı mamuller 31/12/1960 akşamına kadar satılmak suretiyle tasfiye olunacaktır.

2 — Mamuller üzerine, standarda aykırı olduğunu gösterir etiket konulacaktır.

3 — Standarda aykırı olan bu mamuller mu-tavassıtlara değil doğrudan doğruya müstehlike satılacaktır.

4 — Her ayın sonunda o ay içinde satılan miktar Bakanlığa bildirilecektir.

5 — Müstehlik elinde bulunan mamul bu kayıtlara tabi olmadan, satışa arz edilmemek kayıt ve şartile, kendi ihtiyaçlarında kullanılabilir.

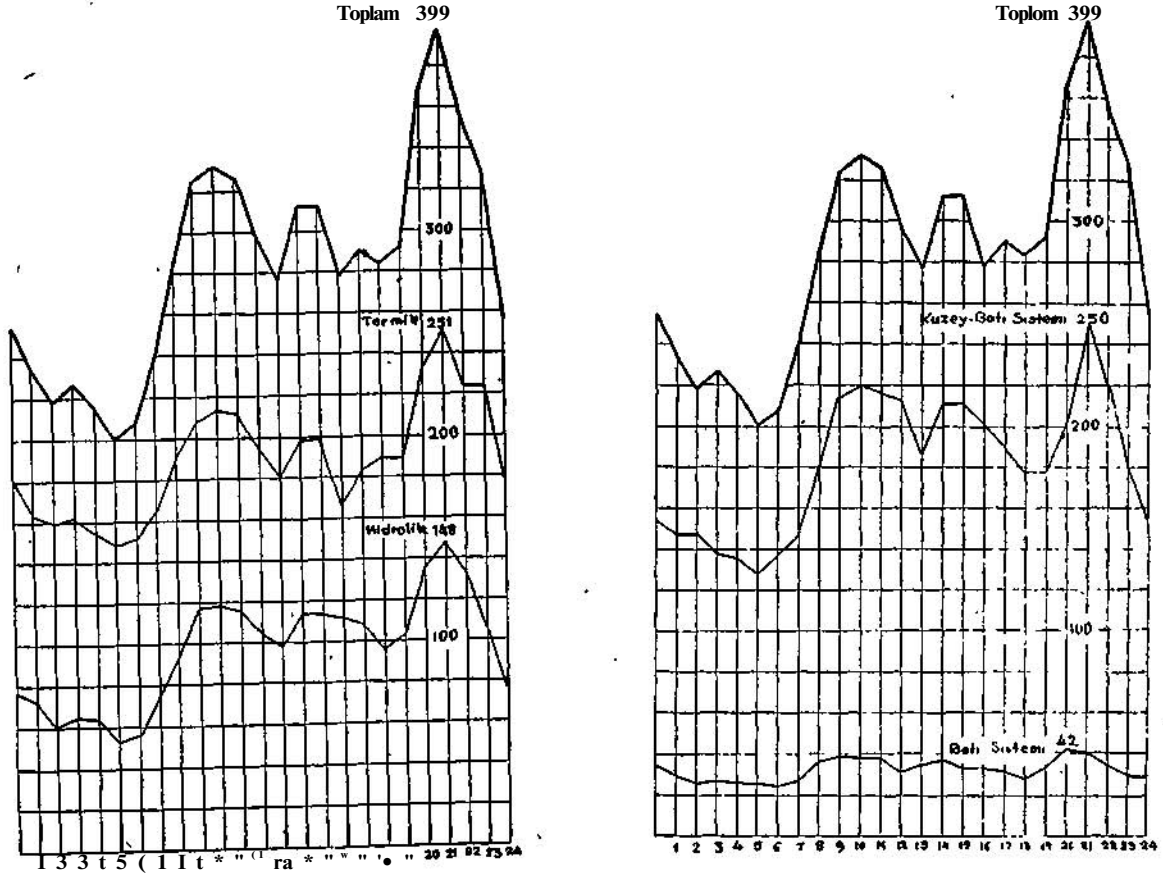
Resmî Gazete
8 Eylül 1960
Sayı : 10598

Amerika Birleşik Devletleri ile İngiltere'yi doğrudan doğruya birbirine bağlayacak ilk telefon kablosu 1963 yılında işletmeye girecektir. 35 Milyon dolarlık masrafı American Telephone and Telegraph Co. ve İngiltere Posta İdaresi yarı yarıya pay edeceklerdir.

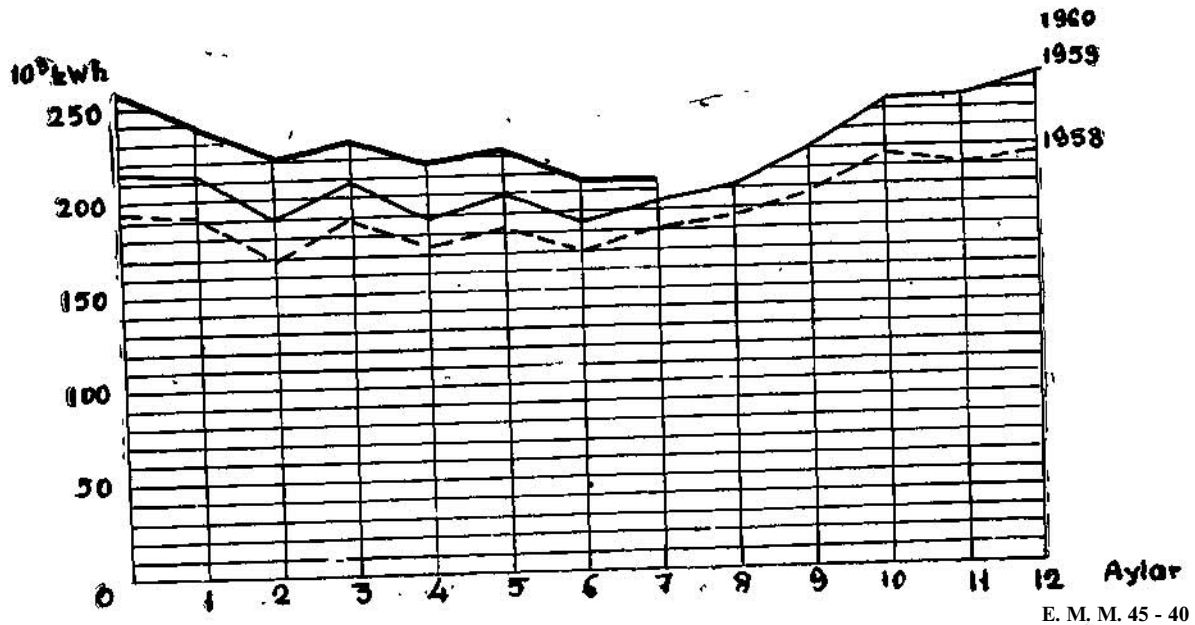
Elektrik Mühendisliği Kongresine muhakkak iştirak ediniz.

İstatistik Bahisleri :

1960 yılı Haziran ayı üçüncü Çarşamba gününe ait yth eğrileri



1958, 1959 ve 1960 yılı Aylık Brüt Üretimler



E. M. M. 45 - 40

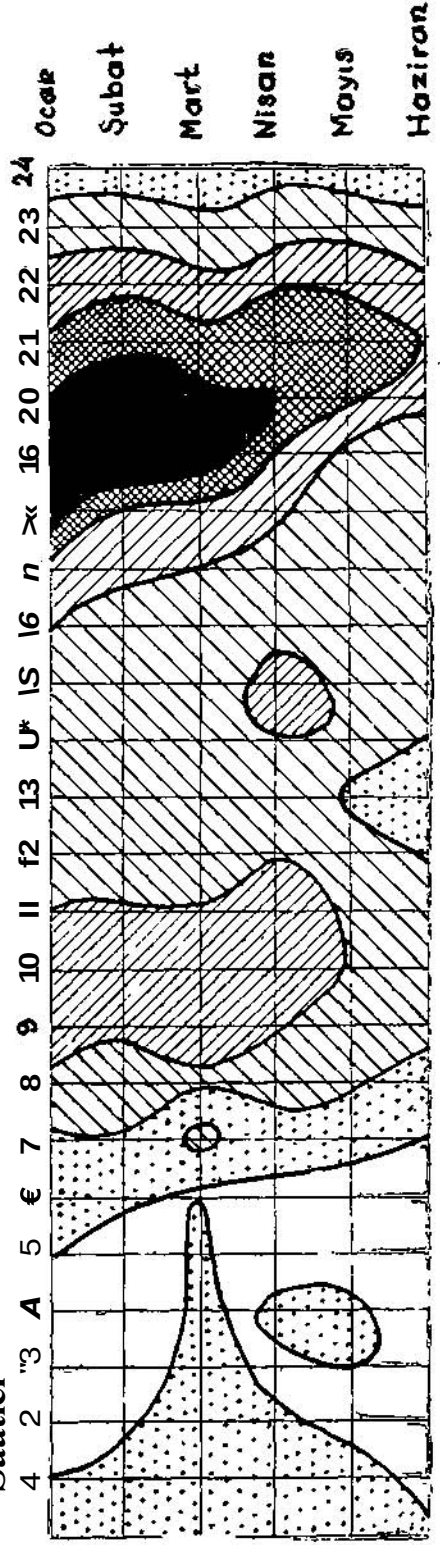
TÜRKİYE'NİN TOPLAM AYLIK BRÜT ÜRETİMLERİ (10⁶ kWh) VE ARTIŞLAR %

Aylar:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Toplam
1958	193,5	169,2	190,3	175,3	184,9	170,8	181,8	188,0	199,8	219,5	212,3	218,0	2.303,4
/o	9,4	12,3	9,0	7,1	7,9	7,1	7,8	7,5	10,6	12,5	16,1	18,5	10,7
1959	211,7	190,—	207,4	187,8	199,5	182,9	195,9	202,1	220,9	247,0	246,5	258,3	2.550,—
%	13,1	16,4	10,5	15,9	11,5	13,2	4,7						
1960	239,4	221,2	229,2	217,7	222,5	207,1	205,2						

YÜK DAĞILARI



Saatler-*



TUBİNİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Çankırı Caddesi 15/2 — Tel: 10031 - 32 - 33

A N K A R A

Dünyaca tanınmış birkaç firmasını takdim eder:

— HAWKER SIDDELEY BRUSH INTERNATIONAL LIMITED

Transformatörler, Altematörler, Her türlü otomatik Şalter ve Tablolarıyla,
Dizel jeneratör grupları, IHP - 7000 HP komple Dizel gurupları,- 50.000 HP
kadar Long - strong buhar türbini santralleri...

— BRITISH INSULATED CALLENDER'S CABLES LIMITED

Her türlü Enerji kabloları

Her türlü telsiz - telgraf kabloları

Her türlü yüksek frekans kabloları...

****>M-*****+****^*****

İ L Â N T A R İ F E S İ

Arka dış kapak	: 300 TL.
Arka iç kapak	: 250 >
Ön iç kapak	: 300 >
Tam sayfa	: 200 >
Yarım sayfa	: 125 >
Çeyrek sayfa	: 75 >

Mecmuamızda neşredilen yazılara alt ÜCRET TARİFESİ

Yazı cinsi	Mecmua sayfası karşılığı T. I*.
1 — İlmî telif makale	40.—
2 — İlmî tercüme makale	30.—
3 — Plân, proje ve tesis- lerin tanıtılması	20.—
4 — Fennî mevzuat ve neşriyatın tanıtılma- sı ve kritiği	20.—